

NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI KONCEPCIÓ

2011 - 2020

ÁGAZATI
KONZULTÁCIÓS
SOROZAT

Nyitrai Imre
helyettes államtitkár

Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Szociális, Család- és Ifjúságügyért felelős Államtitkárság

A megújulás folyamatának lépései...

- drága, bonyolult és fölösleges gondozási szükségletvizsgálat megszüntetése
 - túlzott adminisztráció visszaszorítása
 - évtizedes „elmaradások” felszámolása
- ésszerű és életszerű szabályozás a szakma véleményének figyelembevételével
 - új szervezeti struktúra elindítása

- engedélyezési rendszer átalakítása (Kormányhivatal – Szociális és Gyámhivatal)
- ellenőrzések egységesítése (Magyar Államkincstár + NRSzH + SzGyH + ...)
- kapacitásszabályozás a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalhoz telepítve
- új finanszírozási és nyilvántartási rendszer

Nemzeti
Szociális
Alap

Szociális Adminisztrációs Központ
(SZAK)

hatósági ügyintézés

Tanácsadó és Támogató Központ (TTK)

esetmenedzsment

- egészségügyi ellátás
- képzés-oktatás
- rehabilitációs szolg.
- munka, közfoglalkoztatás

- ...

Közösségi segítő
jelzőrendszeri funkció

Szak-
minisztérium

megyei
KORMÁNYHIVATAL

járási
KORMÁNYHIVATAL

Nemzeti Rehabilitációs (Gyermekvédelmi) és Szociális Hivatal

Magyar Államkincstár

Megye

Járás, járási jogú város

Település

Háttér és helyzetértékelés

- A rendszerváltás adósságainak felszámolása (új Alkotmány, az állami szerepvállalás újragondolása, korszerű megoldások)
- Fenntarthatóság: kényszer és lehetőség
- Tervezhetőség megteremtése: megszülethet a szociális ágazat közép- és hosszútávú stratégiája
- A korábbi időszak sodródását, a szociális terület leépülését és kivéreztetését a koncepciótlanság okozta
- Előzmények és a szakma figyelembevétele
- A Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció, mint **iránytű**
- A szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások, valamint a segélyezés és támogatások új szabályozási kerete

Alapelvek és értékek

- Determinációk és kihívások: demográfia, munkaerőpiac, szegénység és eladósodottság, végzettség és képzettség, integráció, szolidaritás, egyenlőtlenségek
- Az egyén, valamint a család elsődleges felelőssége, az állam másodlagos, de közvetlen szerepvállalása
- Igazságosság és méltányosság
- Átlátható, célorientált és eredményes ellátórendszer
- A foglalkoztatás (munkaerőpiac és közfoglalkoztatás) elsődlegessége – aktivitásra ösztönzés
- A közösségi erő újraértékelése és erősítése
- Kiemelt célcsoportok és élethelyzetek
- Tervezhető és irányítható szociálpolitika

Nemzeti Szociális Alap

**Szak-
minisztérium**

**Szociális Adminisztrációs Központ
(SZAK)**

**megyei
KORMÁNYHIVATAL**

Megye

Tanácsadó és Támogató Központ (TTK)

járási
KORMÁNYHIVATAL

Magyar Államkincstár

Nemzeti Rehabilitációs (Gyermekvédelmi) és Szociális Hivatal

Járás, járási jogú város

Település

- egészségügyi ellátás
- képzés-oktatás
- rehabilitációs szolg.
- munka, közfoglalkoztatás

—

Közösségi segítő jelzőrendszeri funkció

Nemzeti
Szociális
Alap

Szociális Adminisztrációs Központ
(SZAK)

hatósági ügyintézés

Tanácsadó és Támogató Központ (TTK)

esetmenedzsment

- egészségügyi ellátás
- képzés-oktatás
- rehabilitációs szolg.
- munka, közfoglalkoztatás
- ...

Közösségi segítő
jelzőrendszeri funkció

Szak-
minisztérium

megyei
KORMÁNYHIVATAL

járási
KORMÁNYHIVATAL

Nemzeti Rehabilitációs (Gyermekvédelmi) és Szociális Hivatal

Magyar Államkincstár

Megye

Járás, járási jogú város

Település

Kliens, ügyfél,
ellátott, gondozott,
nevelt, rászoruló,
lakó, szerhasználó

...

- Élethelyzetéből, állapotából, körülményeiből adódóan a célcsoport tagja: egyedülálló idős; fogyatékkal élő; veszélyeztetett gyermek; egészségkárosodott, tartós beteg személy; lakhatásában veszélyeztetett vagy fedél nélküli vált személy stb.
- Szükséglet és rászorultság
- Személyes esetéhez leginkább kapcsolódó segítség: eszményment folyamán születő döntés
- Kivétel: gyermekvédelem (hatósági eljárással induló ellátások, szolgáltatások)
- Családjához, lakókörnyezetéhez legközelebbi ellátás
- Egyéni és családi (tartási) kötelezettségek

Segélyek és támogatások – *pénzben és természetben*

- Szociális számla: valamennyi szociális juttatás (később: családtámogatás, táppénz stb.) és a szolgáltatások állami támogatási összege is láthatóvá válik
- Összes „bevételeiből” számított, garantált minimum bevétel és maximált összeg
- Bizonyítékon alapuló megítélés – együttműködéshez és egyéb feltételekhez kötés
- Természetbeni támogatások elsődlegessége – elsősorban a lakhatás védelme és a gyermekek szegénységének csökkentése érdekében
- A szolgáltatások alternatívája
- Középtávon a rendszeres támogatások a járási hivatalokhoz telepítve
- Települési szinteken: szakhatósági segítség + krízisellátás

- Elsődlegesség az otthonközeli vagy hozzáférést biztosító szolgáltatásoké (tanácsadás, támogató esetkísérés, étkeztetés, szállítás, személyi segítség, otthoni felügyelet, fejlesztő és felkészítő tevékenység ...)
- Szolgáltatási rendszer = az egyes szolgáltatási elemek kombinációja
- Szolgáltatáscsomagok: a merev intézményi határok feltörése
- Lakhatást nyújtó szolgáltatások csak a legindokoltabb esetben
- Minősítő rendszer („csillagba sorolás”) a minőségfejlesztésért
- Szerződéses viszony: az állam szolgáltatásvásárló szerepe
- Fenntartók közötti egyenlőség - sokszínűség

Szociális
szolgáltatások új
rendszere

- Járási szinten működő, „állami szereplő” (kistérség és mikrotérség)
- Precíz, egységes rászorultsági szabályok érvényesítése
- A „beilleszkedési terv” jóváhagyója
- Szolgáltatások és támogatások megfelelő kombinációja
- TAJ alapú nyilvántartás és HGCs alapú finanszírozás követése

h a t ó s á g i ü g y i n t é z é s

Tanácsadó és Támogató Központ (TTK)

e s e t m e n e d z s m e n t

- Az esetmenedzser széles eszköztárral készíti elő a beavatkozást
- Szociális diagnózis elkészítése, elsődleges (elő-) gondozás esetmenedzsment lehetőségével
- Határozott idejű, visszailleszkedést szolgáló terv és annak nyomonkövetése
- Problémaközeli, hatékony beavatkozás lehetősége

**Szociális Adminisztrációs Központ
(SZAK)**

*Megyei szint – a
Kormányhivatal
Szociális és
Gyámhivatalának
munkája mellett*

- A hatósági munka és a szolgáltatásvásárlás központi szereplője
- Szakmai és pénzügyi tervezés, pályáztatás, szerződés előkészítés és kísérés, kontrolling (közvásárlói szerep, közpénz-elszámolás jogszerűségének biztosítása)
- Folyamatos (szociálpolitikai és fiskális) monitoring, költség-haszon elemzés – felelősség a fenntartható rendszer működtetéséért
- A működési engedéllyel rendelkező szolgáltatók (fenntartók) regisztrációja, nyilvántartása
- A Tanácsadó és Támogató Központok munkájának felügyelete, másodfokú hatósági szerep

**Nemzeti
Szociális
Alap**

*Közvetlen állami
szerepvállalás
alapja – tervezhető
költségvetéssel*

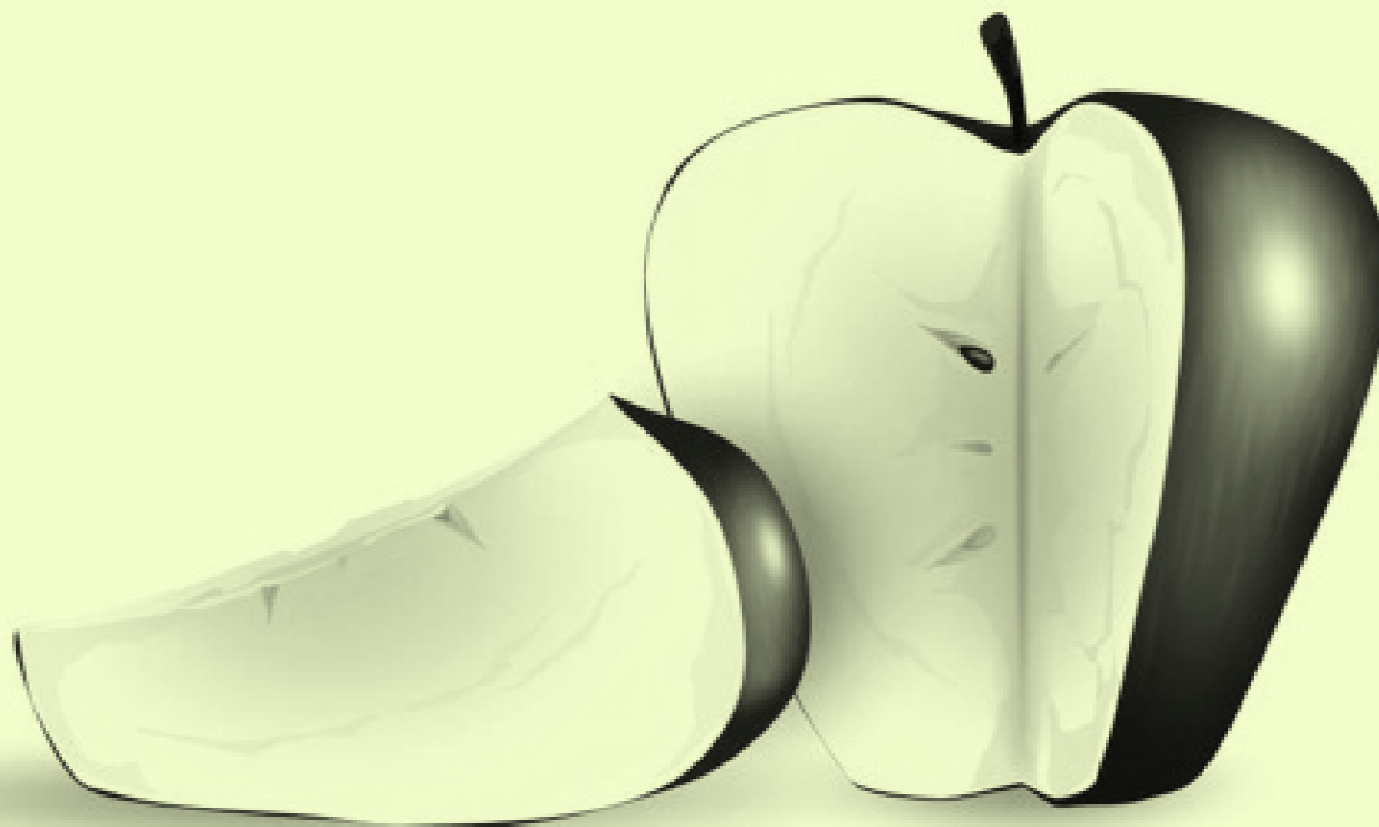
- Forrásai: a mai (kvázi felülről nyitott) normatívák, fejezeti kezelésű előirányzatok (pl. pénzbeli ellátások), a jelenlegi pályázati finanszírozás elemei, kistérségi és egyéb kiegészítő támogatások + mai „addicionális források” (önkormányzati, hozzáadott erőforrások átcsoportosítása)
- Technikai megvalósító: Magyar Államkincstár
- Alapkezelés felügyelete: mindenkori szakminisztérium
- Felelősség a területi kiegyenlítésért: megyei Szociális Adminisztrációs Központok (SzAK) irányába finanszírozás
- Ösztönzés a hatékonyságra: fejlesztések és a majdani életpálya-modell finanszírozása

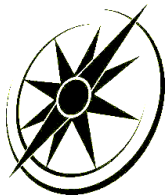
- A társadalmi problémákhoz közeli, önkéntes „jelzőrendszeri működés” kulcsszereplői
- A helyi társadalom aktiválható tagjai (orvos, tanító, tanár, lelkész, védőnő, óvodapedagógus, rendőr, polgármester ...)
- A Tanácsadó és Támogató Központ (TTK) elsődleges partnere, a jelenleg „nem látható” esetek megtalálása
- A családi és kisközösségi értékek figyelembevétele, aktivitás
- Szükségletfeltárásban, a gyors probléma-megoldásban fontos szereplő

*A közösségi erő
felélesztése és
megerősítése, a
társadalmi
szolidaritás és
kohézió fenntartása,
a kirekesztődés
mérséklése*

**Közösségi segítő
jelzőrendszeri funkció**

Nemzeti
Szociális
Alap

Szociális Adminisztrációs Központ
(SZAK)

hatósági ügyintézés

Tanácsadó és Támogató Központ (TTK)

esetmenedzsment

- egészségügyi ellátás
- képzés-oktatás
- rehabilitációs szolg.
- munka, közfoglalkoztatás
- ...

Közösségi segítő
jelzőrendszeri funkció

Szak-
minisztérium

megyei
KORMÁNYHIVATAL

járási
KORMÁNYHIVATAL

Nemzeti Rehabilitációs (Gyermekvédelmi) és Szociális Hivatal

Magyar Államkincstár

Megye

Járás, járási jogú város

Település

A konzultációk tanulságaiból...

- Rendkívül **nagy problémák** – hasonlóan **nagy várakozás** a változások iránt
- A szakma képviselői mellett **a politikai döntéshozókat** is meg kellett győzni
- Több konkrétumot várnak a kollégák – **jövőkép** felvázolása nélkül nem érdemes azonban részletekről beszélni
- Sok külső tényező még nem teljesen nyújt biztos alapot – **nem végleges még** a közigazgatás új rendszere, az új önkormányzati törvény vitája előttünk áll
- Az új rendszerben még **sokan nem találják a helyüket** (de még ma is létezik pl. a gondozási központ elnevezés)
- Nincsenek célcsoportokra specializált állítások
- **Az átmenet lépéseinek megtervezése** az egyik legfontosabb kérdés
- Az elért **költségvetési pozíciókat** sokan féltették (a forrásoldal megtervezésének egyeztetései máris elkezdődtek)
- Az önkormányzatok új szerepe: elsősorban szolgáltatásszervezők, ugyanolyan körülmények között, mint a civil és egyházi szolgáltatások fenntartói
- **A gyermekvédelmi rendszer sajátosságai** sajátos megítélést kapjanak
- Külön **képzéseket, továbbképzéseket és tréningeket** kell elindítani az új rendszer megismertetésére, a szemléletmód hosszútávú változtatására

A további lépések ...

- A fenntarthatóság megvalósítása: kiszámítható és tervezhető szabályozási, finanszírozási környezet kialakítása. Első lépés: **2012-től a HGCs-alapú finanszírozás első üteme**, 2013-tól bővítése, majd az alapszolgáltatásokra alkalmazása. **Kapacitás-szabályozás 2012-től.**
- Az új, jogosultsági szabályozás általános és részlet kérdései, a megállapítás szabályozásának kérdései. Első lépés: új szolgáltatási és új segélyezési törvény 2012-től, **egy év felkészülési idő**, 2013-tól járások, járási Kormányhivatalok.
- Az ellátási kötelezettség **közvetlen állami felelősségének kereteit** megteremteni (Alkotmány, önkormányzati tv., új gyermekvédelmi törvény).
- A tartalomszabályozás általános kérdései: 2012-től megújuló módszertanok, 2013-tól **sztenderdek és protokollok** bevezetése.
- A képzési és továbbképzési rendszer szabályozásának kérdései: az **akkreditációs szabályok 2011-től „visszaállnak”**, 2012-től vezetőképzés és az új rendszert bevezető képzések.
- Az **ellenőrzés** szabályozásának ügyei. Első lépés a MÁK-NRSzH-NEFMI SzCsI ÁT **összehangoló** munkája 2011 végétől, majd TAJ-alapú nyilvántartás kezdő elindulása 2012-től, teljessé tétele 2013-tól.
- A **fejlesztési stratégiák** (EU) illesztése a Konceptióhoz 2012-től.
- A koncepció kiértékelése, visszacsatolás és a stratégia korrekciója ...

**Nemzeti
Szociálpolitikai
Konceptió**

2011

**Várjuk szíves véleményüket,
szakmai észrevételeiket!**

**FÓRUM: www.szoszak.eu
nszk@szoszak.hu**

Nyitrai Imre
helyettes államtitkár

Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Szociális, Család- és Ifjúságügyért felelős Államtitkárság

NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI KONCEPCIÓ

2011 - 2020

Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Szociális, Család- és Ifjúságügyért felelős Államtitkárság

Nemzeti
Szociálpolitikai
Konceptió

Ágazati
konzultáció